

KẾ THỪA GIÁ TRỊ, LỐI SỐNG TRUYỀN THỐNG DÂN TỘC TRONG XÂY DỰNG LỐI SỐNG TÍCH CỰC CỦA SINH VIÊN VIỆT NAM HIỆN NAY TRƯỚC TÁC ĐỘNG CỦA MẠNG XÃ HỘI

ThS HOÀNG THỊ KIM LIÊN
Trường Đại học Kinh tế - Đại học Đà Nẵng

♦ **Tóm tắt:** Kế thừa giá trị lối sống truyền thống dân tộc trong xây dựng lối sống tích cực của sinh viên Việt Nam hiện nay là việc làm rất cần thiết, nhất là trong bối cảnh sự tác động mạnh mẽ của mạng xã hội đến lối sống của sinh viên Việt Nam hiện nay. Bài viết làm rõ nội dung và đề xuất một số giải pháp nhằm kế thừa giá trị lối sống truyền thống dân tộc trong xây dựng lối sống tích cực của sinh viên ở Việt Nam hiện nay trước tác động của mạng xã hội.

♦ **Từ khóa:** Lối sống; Truyền thống; Giá trị lối sống truyền thống; Xây dựng lối sống tích cực; Sinh viên Việt Nam.

Ngày nhận: 24-11-2024

Ngày thẩm định: 14-01-2025

Ngày duyệt đăng: 15-02-2025

Lối sống là toàn bộ phương thức sống của con người; được định hình, phát triển, lưu truyền, chất lọc và chuyển giao tiếp nối qua nhiều thế hệ, nhiều chế độ xã hội khác nhau. Trong thời kỳ quá độ lên CNXH ở Việt Nam hiện nay, cùng với chủ trương phát triển nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế, nhất là sự phát triển và tác động mạnh mẽ của mạng xã hội đã làm cho lối sống của mỗi cá nhân, cộng đồng và cả dân tộc, trong đó, có nhóm sinh viên – bộ phận sẽ đại diện cho tương lai của đất nước, đang có những sự thay đổi nhất định, cả tích cực và tiêu cực. Khi những giá trị của lối sống tích cực, tiến bộ vẫn đang trong giai đoạn định hình thì lối sống thực dụng, cá nhân, vị kỷ cùng đan xen tồn tại. Không ít trường hợp vì đồng tiền và danh vị

mà chà đạp lên tình nghĩa gia đình, quan hệ thầy trò, đồng chí, đồng nghiệp... Thực tế đó đã gây cản trở và khó khăn không nhỏ cho quá trình xây dựng lối sống tích cực của sinh viên. Do vậy, việc kế thừa giá trị lối sống truyền thống dân tộc (TTDT) là một tất yếu để vừa giữ gìn và phát huy chúng trong điều kiện mới, vừa loại bỏ những yếu tố lỗi thời, không phù hợp để xây dựng lối sống tích cực cho sinh viên đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

1. Nói đến giá trị lối sống TTDT là nói đến những mặt ổn định, tích cực, tốt đẹp của lối sống dân tộc đã được đánh giá, thẩm định, chọn lọc và khẳng định ý nghĩa của nó đối với cộng đồng trong những giai đoạn lịch sử nhất định. Giá trị lối sống TTDT luôn chịu quy định của hoàn cảnh tự nhiên, kinh tế - xã hội,

chính trị, văn hóa của dân tộc Việt Nam. Trong đó, giá trị văn hóa truyền thống là cơ sở tinh thần chính yếu định hướng cho lối sống TTDT; là cơ sở để xác định giá trị lối sống TTDT Việt Nam. Khi nói về giá trị TTDT, Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định: “Bản sắc dân tộc bao gồm những giá trị bền vững, những tinh hoa của các cộng đồng dân tộc Việt Nam được vun đắp nên qua lịch sử hàng ngàn năm đấu tranh dựng nước và giữ nước. Đó là lòng yêu nước nồng nàn, ý chí tự cường dân tộc, tinh thần đoàn kết, ý thức cộng đồng gắn kết cá nhân - gia đình - làng xã - Tổ quốc; lòng nhân ái khoan dung, trọng tình nghĩa, đạo lý, đức tính cần cù, sáng tạo trong lao động; sự tinh tế trong ứng xử, tính giản dị trong lối sống”¹. Còn theo Võ Văn Thắng thì: “Lối sống truyền thống của người Việt được kết tinh từ các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc: yêu nước, đoàn kết, nhân ái, khoan dung, cần cù, hiếu học, thông minh, sáng tạo, nhẹ nhàng, tế nhị, kín đáo, linh hoạt, dễ thích nghi... Các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc này đã góp phần tạo nên bản sắc dân tộc Việt Nam”². Đây có thể xem là những giá trị cơ bản, chủ yếu, cốt lõi được kết tinh từ giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam qua hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước. Những giá trị ấy chính là cơ sở tinh thần chính yếu định hướng cho lối sống TTDT, giúp cho lối sống được duy trì và thực hiện theo các chuẩn mực giá trị chung đã được cộng đồng dân tộc khẳng định.

Như vậy, có thể coi giá trị lối sống TTDT là *sự kết tinh những phẩm chất tốt đẹp* của con người Việt Nam, *được hun đúc* nên trong quá trình dựng nước và giữ nước, nó *gắn liền và thể hiện* thông qua hoạt động sống của con người trên các lĩnh vực của đời sống xã hội như lao động sản xuất, hoạt động chính trị - xã hội, sinh hoạt văn hóa tinh thần, hoạt động giao tiếp ứng xử.

Trong các giá trị của lối sống TTDT Việt Nam có không ít những giá trị mà chúng ta có thể thấy ở các dân tộc khác. Tuy nhiên, cái làm nên nét riêng, độc đáo, đặc thù của giá trị lối sống TTDT Việt Nam chính là hoàn cảnh tự

nhiên đặc thù, hoàn cảnh kinh tế - xã hội, chính trị, văn hóa của dân tộc Việt Nam. Hệ thống giá trị lối sống TTDT Việt Nam là kết tinh tất cả những phẩm chất tốt đẹp nhất đã hình thành và được thẩm định, chọn lọc và khẳng định ý nghĩa tích cực của nó đối với cộng đồng trong những giai đoạn lịch sử nhất định. Đó là các giá trị tương đối ổn định, thể hiện chuẩn mực mang tính phổ biến, nhân văn, tính cộng đồng có tác dụng điều chỉnh hành vi con người theo hướng tích cực. Như vậy, giá trị cơ bản của lối sống TTDT Việt Nam cần kế thừa trong xây dựng lối sống tích cực của sinh viên trước tác động của mạng xã hội bao gồm: *lòng yêu nước; tinh thần đoàn kết, lòng nhân ái, bao dung; tinh thần hiếu học, cần cù trong lao động, chịu khó; lối ứng xử hài hòa, thân thiện với tự nhiên*.

Hiện nay, sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội đã làm thay đổi mọi mặt của đời sống xã hội trên mọi lĩnh vực, trong đó có lối sống. Nhiều quan niệm, lối sống, cả tích cực và tiêu cực (như lối sống thực dụng, cá nhân, vô cảm, chạy theo lợi ích vị kỷ...) thông qua mạng xã hội đã xâm nhập vào nhận thức của cộng đồng, trong đó, bộ phận sinh viên, nhóm có khả năng tiếp cận mạng xã hội nhanh nhất, cũng là đối tượng bị ảnh hưởng nhiều nhất. Điều này làm thay đổi những thói quen cũ, hình thành những biểu hiện mới của lối sống ở một bộ phận không nhỏ sinh viên, cả tích cực lẫn tiêu cực. Hệ quả là, mục tiêu xây dựng lối sống tích cực cho thế hệ tương lai của đất nước, xây dựng và hoàn thiện con người mới XHCN, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc cũng sẽ bị ảnh hưởng không nhỏ.

Đại hội XIII của Đảng chỉ rõ: “Tăng cường giáo dục lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội của các tầng lớp nhân dân, nhất là thanh niên... nâng cao năng lực nhận thức, ý thức tôn trọng và chấp hành pháp luật, bảo vệ môi trường, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc của người Việt Nam”³.

Kế thừa giá trị của lối sống TTDT là làm cho các giá trị lối sống truyền thống tốt đẹp

của dân tộc được gìn giữ, bổ sung và phát triển những nội dung mới phù hợp chuẩn mực mới của con người Việt Nam hiện nay, đồng thời tiếp thu có chọn lọc những giá trị lối sống văn minh, hiện đại.

Xây dựng lối sống tích cực của sinh viên Việt Nam trước tác động của mạng xã hội chính là quá trình tác động của các chủ thể đến sinh viên nhằm hình thành và hoàn thiện ở họ những nguyên tắc, chuẩn mực đúng đắn trong lối sống phù hợp với yêu cầu phát triển của đất nước trong thời kỳ quá độ lên CNXH. Từ đó, làm thay đổi phương thức sống, thúc đẩy tính tích cực của sinh viên trong quá trình học tập, rèn luyện để trở thành người lao động mới vừa “hồng”, vừa “chuyên” phục vụ hiệu quả sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Theo Trần Hậu Tân: “Xây dựng lối sống tích cực của sinh viên trước tác động của mạng xã hội là hoạt động có mục đích, có kế hoạch của các lực lượng dưới sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, quản lý và điều hành của cơ quan chức năng, khoa giáo viên và sự tự giác, nỗ lực của sinh viên làm cho toàn bộ những hoạt động sống của sinh viên ngày càng phù hợp với giá trị, chuẩn mực xã hội, môi trường học tập, rèn luyện, nghiên cứu khoa học, lao động, công tác trong nhà trường”⁴.

Từ nhận thức trên, có thể hiểu kế thừa giá trị lối sống truyền thống dân tộc trong xây dựng lối sống tích cực của sinh viên trước tác động của mạng xã hội là *quá trình hình thành ở sinh viên những chuẩn mực lối sống tích cực từ việc giữ gìn, bổ sung, nhận thức mới về những chuẩn mực giá trị lối sống truyền thống, đồng thời xác định những giá trị, chuẩn mực của lối sống tích cực hiện nay trên cơ sở định hướng của các chủ thể giáo dục nhằm thúc đẩy tính tích cực và hạn chế, khắc phục, xóa bỏ mặt tiêu cực trong lối sống của sinh viên trước tác động của mạng xã hội, giúp sinh viên trở thành những người lao động có chất lượng cao phục vụ hiệu quả cho sự nghiệp xây dựng CNXH.*

2. Lối sống TTDT Việt Nam cần kế thừa trong xây dựng lối sống tích cực cho sinh viên Việt Nam hiện nay cần tập trung chú ý là:

Thứ nhất, truyền thống yêu nước – nền tảng tinh thần định hướng xây dựng lối sống tích cực cho sinh viên, góp phần hình thành những người lao động vừa “hồng” vừa “chuyên”, phục vụ hiệu quả cho sự nghiệp xây dựng CNXH.

Tinh yêu quê hương, đất nước luôn là yếu tố cơ bản, chi phối suy nghĩ, hành động của người Việt truyền thống, đồng thời cũng là nền tảng tinh thần định hướng việc xây dựng lối sống tích cực cho sinh viên. Trong giai đoạn hiện nay, yêu nước đòi hỏi mỗi người dân Việt Nam nói chung và sinh viên nói riêng phải thấu hiểu rằng nghèo nàn, lạc hậu, chậm phát triển của dân tộc mình là một nguy cơ đe dọa đến sự tồn vong của dân tộc, do đó, thế hệ sinh viên ngày nay phải kế tục sự nghiệp của các thế hệ trước, có ý chí, nghị lực vươn lên làm chủ khoa học công nghệ, làm giàu cho bản thân, gia đình và xã hội; phải xác định được ý thức, trách nhiệm của bản thân đối với sự nghiệp đổi mới, xây dựng đất nước theo con đường XHCN; đồng thời có ý chí vượt qua những trở ngại, khó khăn trong cuộc sống. Lòng yêu nước sẽ là động lực tinh thần to lớn để sinh viên không ngừng nỗ lực trong học tập, nghiên cứu khoa học, góp phần thiết thực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Kế thừa truyền thống yêu nước để làm nền tảng tinh thần định hướng xây dựng lối sống tích cực cho sinh viên trước tác động của mạng xã hội là giáo dục cho sinh viên nâng cao giác ngộ chính trị, bản lĩnh cách mạng, tạo động lực để thúc đẩy sinh viên suy nghĩ, hành động theo mục tiêu lý tưởng của Đảng, từ đó sinh viên sẽ tiếp nhận và chuyển hóa những giá trị tích cực trong quá trình giáo dục, sống có mục đích, lý tưởng, góp phần ngăn ngừa và hạn chế những tác động tiêu cực từ môi trường mạng xã hội để hình thành lối sống tích cực của mình.

Thứ hai, truyền thống đoàn kết – nội dung căn bản để xây dựng ý thức tập thể, cộng đồng và trách nhiệm xã hội cho sinh viên

Tinh thần đoàn kết là truyền thống quý báu, vừa là giá trị và chuẩn mực của cộng đồng dân tộc Việt Nam. Nhờ đoàn kết mà dân tộc ta đã

vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách để tồn tại và phát triển, nhất là trong thời kỳ đấu tranh dựng nước và giữ nước. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết. Thành công, thành công, đại thành công”⁵. Đoàn kết đã trở thành một giá trị cốt lõi, chuẩn mực đạo đức, lối sống của con người Việt Nam, “là một chuẩn mực truyền thống mà mỗi người Việt Nam đều đã ý thức và thực hiện như một khuôn mẫu hành vi cần có trong đời sống của mình”⁶.

Trong thời bình, kế thừa truyền thống đoàn kết nhằm khơi dậy sức mạnh to lớn của toàn dân tộc để thực hiện thắng lợi sự nghiệp đổi mới, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Để tinh thần đoàn kết trở thành động lực thúc đẩy hành động trong các hoạt động của sinh viên, các chủ thể giáo dục cần làm cho sinh viên nhận thức được rằng, trong thời kỳ hội nhập quốc tế những giá trị của lối sống truyền thống dân tộc, trong đó có tinh thần đoàn kết đã có bổ sung nội dung mới. Trong đó, đoàn kết phải kết hợp giữa đoàn kết dân tộc và đoàn kết quốc tế, trong lĩnh vực giáo dục, việc trao đổi học tập giữa sinh viên trường này với trường khác không chỉ diễn ra ở phạm vi trong nước và còn diễn ra trên phạm vi toàn thế giới. Do đó, trong quá trình học tập và hoạt động, sinh viên không thể thiếu tinh thần đoàn kết, kể cả đoàn kết quốc tế. Đoàn kết trở thành một giá trị, chuẩn mực, động lực giúp sinh viên nỗ lực, phấn đấu trong học tập rèn luyện, tham gia vào các hoạt động xã hội vì lợi ích cộng đồng cộng đồng, các hoạt động giao lưu nhằm gắn kết tinh thần đoàn kết quốc tế, từ đó hình thành những phẩm chất của người lao động mới có ý thức, trách nhiệm cao, phục vụ hiệu quả cho sự nghiệp xây dựng đất nước trong quá trình hội nhập quốc tế.

Thứ ba, lòng nhân ái, khoan dung – nền tảng trong xây dựng lối sống biết yêu thương, chia sẻ, giúp đỡ nhau trong học tập và cuộc sống cho sinh viên

Lòng nhân ái, khoan dung là một giá trị lối sống TTĐT cần được kế thừa và phát huy trong giai đoạn hiện nay, nhất là đối với sinh viên - người lao động, những trí thức trong tương lai.

Vì “Thương nhà, thương người, thương mình là truyền thống đậm đà của dân tộc ta”⁷, muốn có nhân cách, đạo đức tốt là sống phải biết yêu thương, đùm bọc, chia sẻ, giúp đỡ lẫn nhau; sống chân thành, biết tha thứ cho những lỗi lầm của người khác; không ích kỷ, vị tha với lỗi lầm của người khác. Trong giáo dục, nhờ sự định hướng đúng đắn của các chủ thể, đã tạo ra nhiều thế hệ sinh viên rất quan tâm đến việc kế thừa lòng nhân ái, khoan dung của dân tộc và biến nó trở thành những hành động thiết thực đối với lợi ích cộng đồng, tham gia nhiều hoạt động thiện nguyện nhằm chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng. Như vậy, kế thừa lòng nhân ái, khoan dung sẽ định hướng cho sinh viên biết quý trọng và yêu thương con người, yêu thương đồng loại, tự giác sống tốt hơn, đẹp hơn, góp phần hoàn thiện nhân cách đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta hiện nay.

Thứ tư, truyền thống hiếu học, cần cù lao động, chịu khó – cơ sở để xây dựng tinh thần chủ động, tích cực, sáng tạo trong học tập; nghiên cứu khoa học và tình yêu lao động, vượt khó cho sinh viên

Hiếu học là một truyền thống quý báu của dân tộc ta, trong giai đoạn hiện nay, truyền thống đó đã trở thành sức mạnh nội sinh, là động lực để mỗi sinh viên không ngừng nỗ lực, rèn luyện để đạt nhiều thành tích trong học tập, nghiên cứu, hoàn thành ước mơ, hoài bão của mình và tham gia đóng góp tích cực cho sự phát triển của cộng đồng, xã hội. Trong bối cảnh hiện nay, giáo dục cần định hướng giúp sinh viên cần nhận thức được rằng, muốn có kiến thức, kỹ năng, bản lĩnh và quyết tâm xây dựng đất nước hùng cường, thịnh vượng, mỗi sinh viên cần ra sức học tập để trang bị kiến thức, kỹ năng hành động, hoạt động thực tiễn, đó là một quá trình tích lũy lâu dài, vì vậy phải không ngừng rèn luyện để có một tinh thần ham học hỏi, cầu thị. Ngày nay, quá trình chuyển đổi số trong giáo dục đang diễn ra mạnh mẽ làm cho việc học tập, tiếp cận tri thức mới ngày càng thuận lợi. Hơn nữa, sự phát triển của mạng xã hội làm cho việc tìm kiếm các nguồn thông tin, kiến thức phục vụ cho học tập cũng rất dễ dàng.

Kế thừa truyền thống hiếu học để chủ động, tích cực, sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học, nâng cao trình độ để trở thành những người lao động có ích, phục vụ hiệu quả cho công cuộc đổi mới và xây dựng thành công CNXH ở nước ta hiện nay.

Cần cù, chịu khó là một đức tính tốt đẹp có từ bao đời của dân tộc ta, là biểu hiện hành vi, thái độ của con người trong hoạt động tạo ra của cải vật chất và các giá trị tinh thần. Do đó, cần cù, chịu khó không chỉ cần thiết trong nền sản xuất truyền thống trước đây mà còn rất cần thiết trong bối cảnh xây dựng và phát triển đất nước trong thời kỳ quá độ lên CNXH. Trong thời đại hiện nay, đức tính cần cù, chịu khó vẫn được tiếp tục duy trì, bổ sung và phát triển phù hợp với yêu cầu mới mà nội dung chủ yếu là ý chí dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, mạnh dạn ứng dụng thành tựu của khoa học công nghệ vào quá trình lao động để nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả của sản xuất. Kế thừa truyền thống cần cù, chịu khó trong xây dựng lối sống tích cực cho sinh viên hiện nay để sinh viên không ngừng phấn đấu học tập, rèn luyện, nghiên cứu, nắm bắt kịp thời những thành tựu khoa học, công nghệ, vượt qua những thách thức của cuộc sống, nhất là những tiêu cực từ môi trường xã hội để học tốt, rèn tốt, nghiên cứu tốt, góp phần hoàn thiện lối sống tích cực của mình trước tác động của mạng xã hội.

Thứ năm, truyền thống ứng xử hài hòa, thân thiện với tự nhiên – cơ sở nâng cao ý thức, trách nhiệm bảo vệ môi trường sống ở sinh viên, góp phần xây dựng môi trường sinh thái bền vững.

Ứng xử hài hòa, thân thiện với tự nhiên là một giá trị lối sống truyền thống tốt đẹp đã trở thành triết lý ứng xử của dân tộc ta. Chính triết lý ứng xử này đã xác lập thái độ, điều khiển hành vi của con người Việt Nam đối với thiên nhiên trong suốt chiều dài lịch sử dân tộc Việt Nam. Hiện nay, sự phát triển của KHCN cùng với quá trình CNH, HĐH đất nước đã làm cho lối ứng xử của con người với tự nhiên có nhiều biến đổi. Trước đây, chúng ta chủ yếu sống nương nhờ vào tự nhiên, thuận theo tự nhiên, thì ngày nay cùng với việc tăng cường tận

dụng tự nhiên, chúng ta đã thay đổi cách ứng phó với tự nhiên bằng những phương tiện ngày càng hiện đại, khai thác, can dự vào tự nhiên nhiều hơn. Và hậu quả, tài nguyên thiên nhiên ngày càng cạn kiệt, môi trường sinh thái bị hủy hoại. Biến đổi khí hậu, sự thay đổi bất thường của tự nhiên trong những năm gần đây là những minh chứng rõ ràng nhất. Vì vậy ứng xử hài hòa với tự nhiên để góp phần bảo vệ và xây dựng môi trường sinh thái bền vững là yêu cầu cần thiết của lối sống tích cực. Để hình thành lối sống tích cực đối với việc ứng xử hài hòa, thân thiện với tự nhiên phải làm cho viên sinh viên thấy được nguyên tắc, chuẩn mực, tình cảm đối với môi trường sinh thái, từ đó giúp họ ý thức được trách nhiệm, nghĩa vụ, quyền lợi của mình để có thái độ và hành vi ứng xử đúng mực với tự nhiên, góp phần tích cực vào bảo vệ môi trường sống an toàn cho con người.

3. Để tiếp tục giáo dục lối sống TTDT cho sinh viên hiện nay trước các tác động của mạng xã hội, theo chúng tôi, cần

Một là, tăng cường giáo dục giá trị lối sống TTDT cho sinh viên, trong đó chú trọng giáo dục lòng yêu nước; truyền thống đoàn kết; lòng nhân ái khoan dung; tinh thần hiếu học và cách ứng xử hài hòa, thân thiện với tự nhiên. Giáo dục là một quá trình, trong đó giáo dục giá trị lối sống TTDT càng đòi hỏi sự thường xuyên, liên tục và sự phối hợp chặt chẽ của các lực lượng xã hội nhà trường, gia đình, các tổ chức chính trị - xã hội với nhiều hình thức tổ chức đa dạng, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi, tình cảm sinh viên.

Hai là, tăng cường chất lượng, hiệu quả của công tác tuyên truyền, giáo dục lối sống tích cực cho sinh viên trước tác động của mạng xã hội. Trong đó, cần tăng cường giáo dục sinh viên những kỹ năng xử lý các nguồn thông tin đa chiều nhất là trên mạng xã hội. Vì sinh viên là lứa tuổi rất nhạy cảm với cái mới, khi tiếp nhận với các nguồn thông tin đa chiều, nhất là những giá trị mới trong lối sống, rất dễ dẫn đến nguy cơ thiếu tỉnh táo trong nhìn nhận, phân tích, đánh giá, lựa chọn những giá trị lối sống không phù hợp với lối sống truyền thống

dân tộc. Thực tế cho thấy, những thông tin độc hại, nhất là trên “không gian mạng” ngày càng nhiều tác động trực tiếp đến lối sống của sinh viên. Điều này đặt ra yêu cầu các chủ thể giáo dục trong nhà trường phải làm tốt hơn nữa công tác giáo dục, tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức của sinh viên về nguy cơ và những tác động tiêu cực của những thông tin độc hại đó. Mọi hoạt động tuyên truyền, giáo dục phải hướng tới bồi dưỡng lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, lòng nhân ái, tinh thần hiếu học, lối ứng xử hài hòa. Những giá trị lối sống TTDT nêu được nêu được bồi đắp, khơi dậy sẽ là nguồn sức mạnh nội sinh có “sức đề kháng” giúp sinh viên vượt qua những cám dỗ, những thông tin sai lệch, từ đó góp phần xây dựng lối sống tích cực của sinh viên trước tác động của mạng xã hội.

Bà là, đa dạng hóa các hình thức và phương pháp giáo dục nhằm tạo sự hấp dẫn của các hoạt động Đoàn thanh niên, Hội sinh viên để lôi cuốn sinh viên tham gia, nhất là những phong trào tôn vinh những giá trị truyền thống dân tộc, khơi dậy lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, tinh thần đoàn kết...khuyến khích khát vọng cống hiến của họ, tạo cơ hội để họ tham gia vào các hoạt động hữu ích phục vụ cộng đồng, nhất là các hoạt động thiện nguyện. Các hoạt động Đoàn, Hội cần lồng ghép, mềm hóa và cần đa dạng cách thức thể hiện các nội dung giáo dục giá trị lối sống TTDT nhằm tạo điều kiện cho sinh viên dễ dàng tiếp nhận, thấm thấu và khắc sâu hơn so với các phương thức truyền thống gắn với sách vở, trường lớp. Trong đó, cần sử dụng mạng xã hội, các Fanpage chính thống để phổ biến kịp thời và sâu rộng lịch sử dân tộc, những tấm gương người tốt, việc tốt, chuyển tải các giá trị lối sống TTDT một cách nhanh chóng, sinh động, dễ khắc sâu vào tâm trí của mỗi người. Như vậy, thông qua thực tiễn các hoạt động xã hội và những tấm gương, hình ảnh thực tế, sinh viên tự tìm hiểu về những giá trị TTDT, tự tìm câu trả lời cho những vấn đề lý luận bằng chính thực tiễn hoạt động của mình và bằng những

hình ảnh thực tế sinh động là yếu tố căn bản, quan trọng để kế thừa và phát huy giá trị lối sống TTDT trong điều kiện hiện nay.

Tóm lại, kế thừa giá trị lối sống TTDT trong xây dựng lối sống tích cực của sinh viên hiện nay trước tác động của mạng xã hội giữ vai trò đặc biệt quan trọng. Những giá trị của lối sống TTDT bao gồm: lòng yêu nước; tinh thần đoàn kết; lòng nhân ái, khoan dung; tinh thần hiếu học, cần cù trong lao động, chịu khó; lối ứng xử hài hòa, thân thiện với tự nhiên, những giá trị ấy chính là động lực; là định hướng tinh thần; là bộ lọc giúp cho sinh viên lựa chọn, tiếp thu lối sống tiến bộ, tích cực, đồng thời loại bỏ những yếu tố ảnh hưởng xấu đến quá trình hình thành lối sống tích cực trong sinh viên, giúp sinh viên có “sức đề kháng” trước những tác động tiêu cực từ môi trường xã hội, nhất là trong xu thế hội nhập, đáp ứng yêu cầu nguồn nhân lực của công cuộc đổi mới, xây dựng thành công CNXH ở Việt Nam hiện nay□

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ Năm Ban chấp hành Trung ương khóa VIII*, Nxb. CTQG, H., 1998, tr.56

² Võ Văn Thắng: *Xây dựng lối sống dân tộc – hiện đại – nhân văn ở nước ta hiện nay*, Tạp chí Khoa học chính trị, (5), 2007, tr.31-34

³ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. CTQGST, H., 2021, tập I, tr.143.

⁴ Trần Hậu Tân, 2020, *Xây dựng lối sống tích cực của sinh viên trước tác động của mạng xã hội hiện nay*, Nxb, Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.44.

⁵ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 1995, tập 10, tr.350.

⁶ Nguyễn Chí Dũng: *Chuẩn mực con người Việt Nam – Truyền thống và hiện đại. Kỳ yếu Hội thảo quốc gia Hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới*, Nxb. CTQG, H., 2022, tr.54.

⁷ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2006, tập 43, tr.99